

Fondatori: George Bacovia, Grigore Tabacaru (1925)

ateneu

www.ateneu.info
ateneubc@gmail.com

Revistă
de cultură

Nr. 6
(526)

• Revistă editată de Consiliul Județean Bacău • Anul 50 (serie nouă) • iunie 2013 • 3,00 lei •

© Ovidiu Marcu

Iulian BUCUR

Alămarul.
Ovidiu Marcu
la Galeria „Nouă“

pagina 2

Adrian JICU

Codul
lui Eminescu

pagina 3

Natașa MAXIM

Fernando Pessoa:
Ereza gnostică
și Masoneria

pagina 4

**Interviu cu
Eliza Noemi Judeu**

Întâlnire
cu Inefabilul

paginile 10 – 11

Carmen MIHALACHE

Vasile SPIRIDON

Carpe diem la Buzău,
la ceas aniversar

pagina 14

„Mucurile“
publicisticii eminesciene

pagina 18

Natașa MAXIM

Identitate națională și chitară clasică

Vineri, 14 iunie 2013, la Centrul Cultural „George Apostu” din Bacău, într-o atmosferă supraincercată din cauza furtunii, dar și a ideilor forte a serii – identitatea națională – a avut loc, sub eticheta „Spectacolul cărții”, lansarea studiului *Coordonate ale identității naționale în publicistica lui Mihai Eminescu. Context românesc și context european*, semnat de Adrian Jicu. Cu un amfitrion ieșit parcă din mișcarea *Sturm und Drang*, în persoana lui Geo Popa, cartea a fost prezentată de Constantin Călin, Doris Mironescu și Bogdan Crețu.

Dacă Doris Mironescu s-a îndepărtat de ideea naționalismului pur, subliniind negocierea cu tradiția realizată de Eminescu și insistând pe o „retorică a apartenenței”, Bogdan Crețu a accentuat sensul naționalist al gazetăriei eminesciene (direcție impusă de A. C. Cuza), delimitând naționalismul romantic al lui Eminescu de melanjul dintre cultul faptei și misticismul legionar al anilor '30, de

extrema stângă care nu a ezitat să-l transforme pe poet într-un adept al egalității sociale. Menirea literaturii nu se reduce la estetică, spunea Bogdan Crețu, ci „ajută la formarea și conștientizarea identității naționale”, una dintre principalele funcții ale literaturii fiind cea ideologică. Formarea identității și a conștiinței naționale nu se face prin discursuri parlamentare, ci prin publicistică și literatură, ce au scopul de a menține identitatea națională, idee la fel de valabilă acum, în perioada agresivă a disoluției identității naționale, sub chipul globalizării, ca și în plin romantism.

Bogdan Crețu a insistat pe imaginea unui Eminescu (de)construit și (re)construit de Adrian Jicu, în timp ce Constantin Călin a abordat o altă problemă, aceea tratată într-un capitol al lucrării: *Eminescu, freelancer sau executant?* De asemenea, profesorul băcăuan a remarcat arhitectura și argumentarea lucrării, stilul alert, vioi, mintea iute a lui Adrian Jicu. Cum era de așteptat, criticul băcăuan a

făcut trimitere la un vers bacovian, „ploaia într-un târg jidovit”, pentru a explica exhaustiv, pe bază de argumente demografice, anti-semitismul eminescian.

În final, Adrian Jicu a lămurit nașterea ideii studiului (legat de Colocviul Național Studentesc „Mihai Eminescu” de la Iași), a făcut câteva scurte comentarii despre carte, mulțumind celor care au contribuit atât la apariția ei, cât și la organizarea evenimentului de vineri. Toate discursurile s-au situat în cheia regăsirii identității, deoarece, ca popor, suntem preocupați de imaginea de sine. Pentru unii dintre noi nu a fost o surpriză tematica abordată de autor; ce e îmbucurător e faptul că tinerii critici depășesc perspectiva pur estetică a literaturii, văzând-o în primul rând ca pe o problemă de ideologie, de identitate și de menținere a conștiinței naționale, chestiune valabilă mai ales în zilele noastre, dominate de discursul egalitarist al satului global.

Costin Soare a încheiat seara cu un excelent recital. Chitara clasică nu e domeniul meu forte; ascult rock, trash, speed din pruncie, însă atâta exaltare, atâta patos, atâta trăire ca pe chipul lui Costin Soare nu am mai văzut decât la un alt *tourmented soul* al chitarei solo, James Hettfield. Un recital pătimaș de muzică spaniolă care a încununat o seară furtunoasă dedicată identității naționale și valorilor la care trebuie să ne raportăm.

Alămarul. Ovidiu Marciuc la Galeria „Nouă”

Este chiar el acolo, Ovidiu Marciuc. Și nu-și ascunde fața în vreo oglindă, ciob de geam sau chimval de alamă, cum ar fi făcut vreun pictor olandez prieten, numai își lasă chipul neteterminat, în mod michelangeloesc, abia eboșat și suficient să fie recunoscut. Este în lucrările lui, se translează pe pânză pentru că e partea din lumea asta pe care o cercetează și o cunoaște cel mai bine, partea cu *sinele său*. Și pentru ca o concluzie să fie corectă este necesar ca toate părțile raționamentului să fie binecunoscute. Așa se poate parafraza și continua o maximă dintr-un știut „discurs asupra metodei de a întrebuița bine rațiunea...”. Nu, nu se vede pictând, suficiente sunt mâinile. Cu tâlc, își arată mâinile, mâini în contrast cu chipul lui din umbre. Mâinile sale lucrează, pipăie consistența luminii, se făuresc. Nu, Marciuc nu se vede pictând, ca șlefuitorul de lentile din Amsterdam, el este *alămar* și ar putea zice: *pictura siva natura*.

Altfel privită, expoziția de la Galeria „Nouă” este un complet elogiu făcut mâinii, o descriere în amănunt. Mâini care au terminat și care se odihnesc, mâini cu pielea zbârcită și cu unghii rupte. Mâini care se ating și se împart, mâini care așteaptă îmbrățișate. Mâini care se chircesc, se strâng ca pentru ultima oară. Mâini înțelepte să priceapă cu buricele culoarea, mâini care fac lumina în boțuri. Tot aici, în expoziție, este despre știulă-de-toți pasiune, despre cai, cu metope ciobite despre elan, despre energii potențiale, despre stăpânire și despre frumusețea în stare curată.

Atelierul artistului nu este Arcadia. Este spațiul neliniștilor. Se întâlnesc aici clarul și obscurul, detaliul limpede și semnul numai sugerat, melodia clasică și sunetele stranii metalice, făcliile vesele și resturile putrede de lumină. Perspectiva, camera obscură prin care Marciuc ne cheamă să-i vedem atelierul, este una cu planuri mișcate, ca într-un repede iuj.

Lulian BUCUR

Gânduri la masa tăcerii

• *noi citate și aforisme de Ionuț Caragea* •

Ochii mei sunt doua lagune albastre pline de sânge petrolifer. Speranța moare asfixiată în aurul negru al versului.

Cea mai bună rețetă pentru egoism: singurătate și suferința fizică. Din păcate... egoiștii vor să se vindece numai cu rețete compensate.

Orice tristețe are o consolare amară: oglinzile nu mor niciodată, își schimbă stăpânul la fiecare privire.

Viața este o luptă pe care am pierdut-o înainte de a mă naște. Tot ce fac acum este să-mi savurez înfrângerea. Trăiesc închis într-o lume în care gratiile sunt înalte până la cer. Iluzia cea mai frumoasă a morții este când privesc stelele. Gata, m-am decis! Renunț la locul de veci! Vreau un nou loc de muncă! Ce are de spus Dumnezeu la toate acestea? M-așteaptă să-l vânez prin univers cu reportofonul. Îmi împrumut ceva o pereche de aripi?

Prezentul este un sandwich cu singurătate între doua felii de timp, împărțit frățește cu umbra.

